

Поняття, завдання та сутність митного контролю

Нормативне регулювання:

- ▶ Правові засади здійснення митного контролю визначаються розділом XI Митного кодексу України.
- ▶ Окрім того важливими є наступні нормативні акти:
- ▶ Порядок проведення огляду та переогляду товарів, транспортних засобів комерційного призначення
- ▶ Типова технологічна схема пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними
- ▶ Порядок створення зон митного контролю
- ▶ Постанова КМУ про Деякі питання проведення заходів офіційного контролю товарів, що ввозяться на митну територію України (у тому числі з метою транзиту)

1. Митний контроль як вид державного контролю: поняття та сутність

- ▶ Одним з видів митно-тарифних відносин у зовнішньоекономічній політиці є митний контроль, якому підлягають усі товари і транспортні засоби комерційного призначення, що переміщуються будь-яким видом транспорту через митний кордон.
- ▶ **МИТНИЙ КОНТРОЛЬ** - сукупність заходів, що здійснюються з метою забезпечення додержання норм МКУ, законів та інших нормативно-правових актів з питань митної справи, міжнародних договорів України, укладених у встановленому законом порядку;

- ▶ **Основна мета митного контролю** - перевірка та виявлення за допомогою різних форм контролю відповідності проведених митних операцій та дій митному законодавству; дотримання фізичними та юридичними особами, які беруть участь у митній діяльності, встановлених митних правил і процедур, тобто порядку переміщення через митний кордон України товарів та інших предметів.
- ▶ В якості ознак, що застосовуються для технічного позначення та розрізнення між собою окремих форм митного контролю, приймаються ознаки об'єкта спрямування діяльності (інформація, товари, транспортні засоби, приміщення, системи обліку тощо) та характер діяльності (пошук, перевірка, порівняння тощо). Важливою особливістю митного контролю є те, що його проведення допускається і після випуску товарів у вільний обіг.

В інтерпретації оновленої Кіотської конвенції (глава 2 «Визначення понять» Генерального додатку) **МИТНИЙ КОНТРОЛЬ** - це заходи, які використовують органи доходів і зборів для гарантування виконання митного законодавства.

Конвенцією визначено 6 форм митного контролю:

- ▶ перевірка документів;
- ▶ огляд товарів і транспортних засобів;
- ▶ ідентифікація товарів;
- ▶ митний аудит (контроль після випуску товарів);
- ▶ облік товарів і транспортних засобів;
- ▶ інші форми митного контролю.

Оновлена Кіотська конвенція (Генеральний додаток) закріплює сучасний підхід до митного контролю, який ґрунтується на балансі між забезпеченням дотримання митного законодавства та сприянням міжнародній торгівлі. Основні принципи:

- ▶ **Принцип мінімального втручання.** Митний контроль повинен обмежуватися мінімально необхідними заходами, достатніми для досягнення мети контролю. Застосування надмірних або необґрунтованих перевірок не допускається.
- ▶ **Принцип управління ризиками.** Контроль здійснюється на основі аналізу та оцінки ризиків, а не шляхом суцільних перевірок. Митні органи зосереджують увагу на операціях з підвищеним рівнем ризику, що забезпечує ефективніше використання ресурсів.
- ▶ **Принцип вибіркової митного контролю.** Заходи митного контролю застосовуються вибірково, залежно від результатів аналізу ризиків, характеру товарів, суб'єкта ЗЕД та митного режиму.
- ▶ **Принцип контролю після випуску товарів.** Кіотська конвенція надає пріоритет митному контролю після випуску товарів, що дозволяє: скоротити час перебування товарів на кордоні; забезпечити безперешкодний рух товарів; перенести основні перевірки на етап після митного оформлення.

- ▶ **Принцип використання інформаційних технологій.** Митний контроль має здійснюватися із застосуванням: електронного декларування; автоматизованих систем аналізу ризиків; електронного обміну інформацією.
- ▶ **Принцип прозорості та передбачуваності.** Митні процедури повинні бути: чіткими та зрозумілими; доступними для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності; однаково застосовуватися до всіх учасників ЗЕД.
- ▶ **Принцип партнерства між митними органами та бізнесом.** Конвенція заохочує співпрацю з добросовісними суб'єктами ЗЕД, у тому числі через: добровільне дотримання законодавства; надання спрощень надійним операторам; розвиток довірчих відносин.
- ▶ **Принцип гармонізації та уніфікації.** Митний контроль має здійснюватися відповідно до міжнародних стандартів, що сприяє: уніфікації митних процедур; взаємному визнанню контрольних заходів; полегшенню міжнародної торгівлі.

Згідно з МКУ основними принципами митного контролю є (ст. 318):

- ▶ 1. Митному контролю підлягають усі товари, транспортні засоби комерційного призначення, які переміщуються через митний кордон України.
- ▶ 2. Митний контроль здійснюється виключно митними органами відповідно до цього Кодексу та інших законів України.
- ▶ 3. Митний контроль передбачає виконання митними органами мінімуму митних формальностей, необхідних для забезпечення додержання законодавства України з питань митної справи.
- ▶ 4. Митний контроль товарів, транспортних засобів у пунктах пропуску через державний кордон України здійснюється відповідно до типових технологічних схем митного контролю, що затверджуються Кабінетом Міністрів України.
- ▶ 5. Розклад руху транспортних засобів, що здійснюють регулярні міжнародні рейси, затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері транспорту, за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері захисту державного кордону.
- ▶ 6. З метою підвищення ефективності митного контролю митні органи взаємодіють з учасниками зовнішньоекономічної діяльності, АЕО, іншими особами, діяльність яких пов'язана із здійсненням зовнішньої торгівлі, та з їх професійними об'єднаннями (асоціаціями).
- ▶ 7. Для забезпечення здійснення митного контролю митними органами використовуються системи, що забезпечують функціонування електронних інформаційних ресурсів митних органів.

- ▶ При проведенні митного контролю митні органи виходячи із принципу вибірковості, як правило, обмежуються тільки тими формами митного контролю, які мінімально необхідні та виключно достатні для забезпечення дотримання законодавства України з питань митної справи.
- ▶ При обранні форм митного контролю використовується система управління ризиками. При цьому, під ризиком, розуміється вірогідність недотримання законодавства України з питань митної справи. Зокрема, принцип вибірковості означає, що форми та обсяг контролю при митному оформленні, обираються на підставі результатів системи управління ризиками.
- ▶ Наприклад, якщо за результатами застосування системи управління ризиками не визначено необхідності проведення митного огляду товарів, транспортних засобів комерційного призначення, митне оформлення та випуск цих товарів, транспортних засобів за рішенням митного органу можуть бути здійснені без пред'явлення зазначених товарів, транспортних засобів комерційного призначення митному органу або з пред'явленням, але без проведення їх митного огляду.

- ▶ Кіотською конвенцією застосовується поняття, похідне від терміну митний контроль» - «методи контролю». Таких методів, як визнаних та рекомендованих до впровадження різновидів світової практики здійснення митного контролю, два: контроль за переміщеннями - заходи контролю, які застосовуються до товарів і транспортних засобів до або після їх прибуття / вибуття, або під час перебування під митним режимом, до моменту їх випуску; контроль на основі методів аудиту - сукупність заходів, за допомогою яких Державна митна служба України ереконується у правильності заповнення декларацій на товари та достовірності зазначених у них даних, перевіряючи наявні у причетних до декларування осіб відповідні книги обліку рахунків, документи, облікову документацію та комерційну інформацію.

Залежно від участі в здійсненні формальностей з митного контролю посадових осіб митних органів та посадових осіб закордонних митних адміністрацій (країни яких мають спільні між собою ділянки державного кордону) можливо виділити:

- ▶ **двосторонній митний контроль**, при якому митний огляд здійснюється окремо, контролюючими органами кожної із країн, які мають спільний між собою державний кордон;
- ▶ **односторонній митний контроль**, коли митний огляд здійснюється, як правило, контролюючими органами тільки однієї з країн, які мають спільний між собою державний кордон;
- ▶ **спільний митний контроль**, який проводиться у випадку здійснення митного огляду одночасно посадовими особами обох держав, що мають спільний між собою державний кордон.

Основними елементами митного контролю виступають:

- ▶ 1) організація митного контролю, що передбачає формування типових і деталізованих технологічних схем пропуску через державний кордон, а також визначення напрямів взаємодії з державними органами, що здійснюють контроль на кордоні і транспорті;
- ▶ 2) створення і функціонування зон митного контролю з метою забезпечення здійснення заходів пов'язаних із контролем, виявленням, попередженням і припиненням контрабанди і порушень митних правил;
- ▶ 3) форми митного контролю і система управління ризиками.

В окрему підсистему виділяють митний контроль за переміщенням товарів і транспортних засобів через митний кордон громадянами, сутність якої ґрунтується на певних спрощеннях і звільненнях залежно від статусу особи, яка їх переміщує, напрямом транспортування, обранням відповідної каналної системи проходу (проїзду транспортними засобами особистого користування) через митний кордон України.

Митний контроль здійснюється під час переміщення товарів, вантажів, транспортних засобів через митний кордон будь-яким видом транспорту:

- ▶ при ввезенні на митну територію України товарів, вантажів з метою їхнього вільного використання з моменту ввезення і до пропускання через митний кордон;
- ▶ вивезенні за межі території України товарів, вантажів з метою вільного використання - з моменту їх ввезення в зону митного контролю і подання необхідних для митного контролю документів на ці товари, вантажі і до вивезення їх за межі митної території;
- ▶ тимчасовому ввезенні товарів, вантажів на митну територію України - з моменту ввезення і до вивезення за межі митної території;
- ▶ тимчасовому вивезенні за межі митної території України - з моменту надання митниці товарів, вантажів та інших предметів і необхідних документів для митного контролю і до пропускання через митний кордон України на час зворотного ввезення через територію України;
- ▶ транзиті через територію України - з моменту ввезення в Україну і до вивезення з України.

Основні функції митного контролю:

- ▶ забезпечення дотримання законодавства України з питань митної справи;
- ▶ захист економічних інтересів держави на внутрішньому та на зовнішньому ринках;
- ▶ реалізація заходів щодо захисту прав, законних інтересів громадян, суб'єктів ЗЕД;
- ▶ стягнення мита, податків та інших митних платежів;
- ▶ запровадження ефективного механізму здійснення внутрішньо- та зовнішньоекономічної політики;
- ▶ сприяння прискоренню товарообігу через митний кордон держави шляхом встановлення спрощених митних формальностей;
- ▶ виявлення, припинення та попередження порушень законодавства України з питань митної справи.

Основними завданнями митного контролю є:

- ▶ забезпечення порядку переміщення через митний кордон товарів, вантажів, транспортних засобів, осіб з особистими речами;
- ▶ ведення боротьби з контрабандою;
- ▶ протидія порушенням митних правил і податкового законодавства;
- ▶ припинення незаконного обороту через митний кордон наркотичних засобів, зброї, боєприпасів, вибухових речовин, предметів художнього, історичного та археологічного надбання народів, а також деяких видів інформації на матеріальних носіях, заборонених до переміщення за кордон;
- ▶ своєчасне і повне стягування мит, податків та інших митних платежів;
- ▶ здійснення в межах компетенції валютного контролю та ін.

2. Суб'єкти та об'єкти митного контролю

До суб'єктів МК відносять:

- ▶ посадові особи органів Державної митної служби України.

В деяких випадках до суб'єктів відносять: правоохоронні органи, органи фінансового контролю, інші державні органи до функціональних обов'язків яких відносяться функції з управління кордонами, зокрема особи нерезиденти:

- ▶ юридичні особи, утворені відповідно до законодавства інших держав, які здійснюють свою діяльність за межами України, а також їх відокремлені підрозділи з місцезнаходженням на території України, які не здійснюють господарську діяльність відповідно до законодавства України;
- ▶ розташовані на території України дипломатичні представництва, консульські установи, інші офіційні представництва іноземних держав та міжнародних організацій, які мають дипломатичні привілеї та імунітет; фізичні особи: іноземці та особи без громадянства, громадяни України, які мають постійне місце проживання за межами України, у тому числі ті, які тимчасово перебувають на території України;

- ▶ Особи резиденти: юридичні особи, які утворені та провадять свою діяльність відповідно до законодавства України, з місцезнаходженням на її території, а також їх відокремлені підрозділи за кордоном, що не здійснюють господарської діяльності;
- ▶ дипломатичні представництва, консульські установи та інші офіційні представництва України за кордоном, які мають дипломатичні привілеї та імунітет;
- ▶ фізичні особи: громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які мають постійне місце проживання в Україні, у тому числі ті, які тимчасово перебувають за кордоном;
- ▶ відокремлені підрозділи іноземних юридичних осіб з місцезнаходженням на території України, які здійснюють господарську діяльність відповідно до законодавства України; інвестор (оператор) за угодою про розподіл продукції, у тому числі постійне представництво інвестора нерезидента.

До об'єктів МК відносять:

- ▶ **Об'єкти митного контролю - це товари та транспортні засоби комерційного призначення.**
- ▶ Товари - будь-які рухомі речі, у тому числі ті, на які законом поширено режим нерухомої речі (крім транспортних засобів комерційного призначення), валютні цінності, культурні цінності, а також електроенергія, що переміщується лініями електропередачі).
- ▶ Транспортні засоби комерційного призначення - будь-яке судно (у тому числі самохідні та несамохідні ліхтери та баржі, а також судна на підводних крилах), судно на повітряній подушці, повітряне судно, автотранспортний засіб (моторні транспортні засоби, причепа, напівпричепа) чи рухомий склад залізниці, що використовуються в міжнародних перевезеннях для платного транспортування осіб або для платного чи безоплатного промислового чи комерційного транспортування товарів разом з їхніми звичайними запасними частинами, приладдям та устаткуванням, а також мастилами та паливом, що містяться в їхніх звичайних баках упродовж їхнього транспортування разом із транспортними засобами комерційного призначення.

3. Загальні засади здійснення митного контролю

- ▶ Слід зазначити, що при ввезенні митний контроль починається з моменту перетинання товаром і транспортним засобом митного кордону України, а при вивезенні - з моменту пред'явлення товарів і транспортних засобів для митного оформлення та їх декларування в установленому порядку.
- ▶ Товари, транспортні засоби комерційного призначення перебувають під митним контролем з моменту його початку і до закінчення згідно із заявленим митним режимом.
- ▶ Граничний строк перебування товарів, транспортних засобів комерційного призначення під митним контролем не може перевищувати 180 календарних днів, крім митних режимів, які передбачають перебування під митним контролем протягом усього часу дії митного режиму. Ст.321 МКУ

- ▶ Товари, що ввозяться на митну територію України (у тому числі з метою транзиту), можуть підлягати заходам офіційного контролю.
- ▶ Вичерпний перелік товарів (з описом та кодом згідно з УКТ ЗЕД), які в разі ввезення на митну територію України (у тому числі з метою транзиту) підлягають заходам офіційного контролю, затверджується Кабінетом Міністрів України.
- ▶ Наразі цей перелік такий: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/960-2018-%D0%BF#n13>

1. Перелік товарів, які підлягають фітосанітарному контролю

Товари, що ввозяться на митну територію України (у тому числі з метою транзиту) і підлягають фітосанітарному контролю відповідно до [Закону України](#) "Про карантин рослин"

Код товару згідно з УКТЗЕД	Опис товару
0106 49 00	Комахи
0106 90 00	Кліщі, нематоди
0601	Цибулини, бульби, кореневі бульби, бульбоцибулини, кореневища, включаючи розгалужені кореневища, у стані вегетативного спокою, у стані вегетації або цвітіння; саджанці, рослини та корені цикорію, крім коренів товарної позиції 1212
0602	Інші живі рослини (включаючи їх коріння), живці (включаючи живці для щеплення); міцелій грибів
0603	Зрізані квітки та пуп'янки, придатні для складення букетів або для декоративних цілей, свіжі, засушені (крім вибілених, пофарбованих, просочених або оброблених іншим способом)
0604	Листя, гілки та інші частини рослин, без квіток або пуп'янків, трави, мохи та лишайники, придатні для складення букетів або для декоративних цілей, свіжі, засушені (крім вибілених, пофарбованих, просочених або оброблених іншим способом)

Заходи офіційного контролю проводяться:

- ▶ 1) у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України - в обсязі, необхідному для надання дозволу на пропуск товарів через митний кордон України для їх переміщення до пунктів призначення на території України чи до пункту вивезення (пропуску) за межі митної території України або випуску їх у заявлений митний режим відповідно до мети їх ввезення в Україну у пункті пропуску (пункті контролю) через державний кордон України;
- ▶ 2) у пунктах призначення на території України - в обсязі, необхідному для надання дозволу на випуск товарів у заявлений митний режим відповідно до мети їх ввезення в Україну.

Заходи офіційного контролю у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України проводяться митними органами шляхом попереднього документального контролю.

Перелік документів і відомостей, що підлягають перевірці під час попереднього документального контролю, затверджується Кабінетом Міністрів України.

Попередній документальний контроль розпочинається після пред'явлення митному органу товарів, транспортних засобів комерційного призначення і документів на такі товари в пункті пропуску (пункті контролю) через державний кордон України.

Протягом двох годин з моменту пред'явлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення посадова особа митного органу під час проведення попереднього документального контролю зобов'язана:

1) прийняти одне з таких рішень про:

- ▶ надання дозволу на пропуск товарів через митний кордон України за результатами попереднього документального контролю для переміщення їх до пункту призначення на території України чи до пункту вивезення (пропуску) за межі митної території України;
- ▶ припинення попереднього документального контролю та залучення для проведення заходів офіційного контролю посадової особи відповідного уповноваженого органу;

2) внести до єдиної автоматизованої інформаційної системи митних органів України інформацію про прийняте рішення.

- ▶ Перелік документів для здійснення митного контролю визначається ст. 334-335 МКУ

Попередній документальний контроль припиняється посадовою особою митного органу у разі:

- ▶ 1) встановленої законом вимоги щодо проведення відповідного заходу офіційного контролю відповідним уповноваженим органом;
- ▶ 2) ввезення на митну територію України (у тому числі з метою транзиту) живих тварин (ссавців, птахів, бджіл, комах, риб, ракоподібних, молюсків, жаб, амфібій та рептилій);
- ▶ 3) ввезення на митну територію України (у тому числі з метою транзиту) живих рослин;
- ▶ 4) проведення у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України відповідних санітарних заходів у зв'язку із загрозою занесення збудників хвороб тварин на територію України;
- ▶ 5) наявності в єдиній автоматизованій інформаційній системі митних органів України інформації уповноваженого органу про встановлення ним заборони на ввезення відповідних товарів на митну територію України (у тому числі з метою транзиту) з відповідної країни;
- ▶ 6) відсутності документів чи відомостей, необхідних для здійснення попереднього документального контролю;
- ▶ 7) отримання звернення декларанта щодо проведення заходів офіційного контролю у пункті пропуску (пункті контролю) через державний кордон відповідним уповноваженим органом;
- ▶ 8) виявлення під час візуального інспектування ознак псування товарів.

У разі припинення попереднього документального контролю для проведення відповідної перевірки посадовою особою митного органу невідкладно залучається посадова особа відповідного уповноваженого органу.

Протягом двох годин з моменту залучення до проведення заходів офіційного контролю у пункті пропуску (пункті контролю) через державний кордон України посадова особа відповідного уповноваженого органу зобов'язана:

1) прийняти одне або кілька рішень про:

- ▶ надання дозволу на пропуск товарів через митний кордон України для переміщення їх до пункту призначення на території України чи до пункту вивезення (пропуску) за межі митної території України;
- ▶ надання дозволу на випуск товарів у заявлений митний режим відповідно до мети їх ввезення в Україну в пункті пропуску (пункті контролю) через державний кордон України;
- ▶ заборону ввезення товарів на митну територію України;
- ▶ необхідність проведення огляду (інспектування) товарів;
- ▶ необхідність проведення додаткової ідентифікації товарів (нанесення відповідного маркування тощо);
- ▶ необхідність взяття проб (зразків) товарів для проведення їх дослідження (аналізу, експертизи);
- ▶ необхідність проведення додаткової обробки товарів (фумігації, знезараження);

2) внести до єдиного державного інформаційного веб-порталу "Єдине вікно для міжнародної торгівлі" інформацію про прийняте рішення, про посадову особу, яка прийняла таке рішення, та про посадову особу, яка безпосередньо виконуватиме процедури (додаткової ідентифікації товарів, взяття проб (зразків), додаткової обробки товарів).

Посадова особа відповідного уповноваженого державного органу, призначена для виконання процедур (додаткової ідентифікації товарів, взяття проб (зразків), додаткової обробки товарів) протягом 12 годин з моменту внесення відповідної інформації до єдиного державного інформаційного веб-порталу "Єдине вікно для міжнародної торгівлі" зобов'язана виконати такі процедури та внести до єдиного державного інформаційного веб-порталу "Єдине вікно для міжнародної торгівлі" інформацію про їх виконання.

Не пізніше однієї години з моменту виконання процедур, посадова особа відповідного уповноваженого органу зобов'язана прийняти одне з таких рішень та внести відповідну інформацію до єдиного державного інформаційного веб-порталу "Єдине вікно для міжнародної торгівлі" щодо:

- ▶ надання дозволу на пропуск товарів через митний кордон України для переміщення їх до пункту призначення на території України чи до пункту вивезення (пропуску) за межі митної території України;
- ▶ надання дозволу на випуск товарів у заявлений митний режим відповідно до мети їх ввезення в Україну в пункті пропуску (пункті контролю) через державний кордон України;
- ▶ заборони ввезення товарів на митну територію України.

Щодо митного режиму транзиту застосовуються ті ж умови.

Форми та обсяги митного контролю обираються:

- ▶ 1) посадовими особами митних органів на підставі результатів застосування системи управління ризиками; та/або
- ▶ 2) автоматизованою системою управління ризиками.

Не допускається визначення форм та обсягів митного контролю іншими державними органами, у тому числі правоохоронними органами, а також участь їх посадових та службових осіб у здійсненні митного контролю.

Якщо автоматизованою системою управління ризиками або посадовою особою митного органу за результатами застосування системи управління ризиками не визначено необхідності проведення митного огляду товарів, транспортних засобів комерційного призначення, митне оформлення та випуск цих товарів, транспортних засобів здійснюється без проведення їх митного огляду.

- ▶ Товари, що переміщуються через митний кордон України, разом з їх упаковкою та маркуванням, транспортні засоби комерційного призначення, якими вони переміщуються через митний кордон України, пред'являються у незмінному стані для митного контролю, а документи на них подаються митним органам у пунктах пропуску через державний кордон України та в інших місцях на митній території України, встановлених митними органами для здійснення митного контролю та митного оформлення, **не пізніше ніж через три години після прибуття зазначених товарів у пункт пропуску через державний кордон України або інше визначене митними органами місце. (ст. 322)**

Товари, транспортні засоби комерційного призначення, які перебувають під митним контролем і за якими власник або уповноважена ним особа не звернулися до закінчення граничного строку набувають статусу таких, що зберігаються на складі митного органу.

Митний контроль закінчується:

- ▶ 1) у разі ввезення на митну територію України - після закінчення митного оформлення товарів і транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України, за винятком митних режимів, які передбачають перебування під митним контролем протягом усього часу дії митного режиму;
- ▶ 2) у разі вивезення за межі митної території України - після здійснення митного оформлення товарів та транспортних засобів комерційного призначення та перетинання ними митного кордону України, за винятком митних режимів, які передбачають перебування під митним контролем протягом усього часу дії митного режиму.

- ▶ Посадові особи митних органів у випадках, передбачених цим Кодексом та іншими законами України, з метою здійснення митного контролю мають право безперешкодного доступу на територію чи в приміщення будь-якого підприємства незалежно від форми власності та сфери управління, де знаходяться або можуть знаходитися товари, що підлягають митному контролю.
- ▶ З метою скорочення часу проведення митного контролю та підвищення його ефективності митні органи можуть використовувати технічні та спеціальні засоби, а також службових собак.
- ▶ Застосування для здійснення митного контролю технічних та спеціальних засобів повинно бути безпечним для життя і здоров'я людини, тваринного та рослинного світу і не завдавати шкоди товарам, транспортним засобам.

Забезпечення ідентифікації товарів, транспортних засобів комерційного призначення, приміщень та інших місць під час здійснення митного контролю

- ▶ До товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що перебувають під митним контролем, приміщень, де знаходяться товари, що підлягають митному контролю, а також до приладів обліку енергоносіїв, електричної, теплової та інших видів енергії митними органами застосовуються засоби забезпечення ідентифікації.
- ▶ Забезпечення ідентифікації здійснюється шляхом накладання митних забезпечень: одноразових номерних запірно-пломбувальних пристроїв, пломб, печаток, голографічних міток, нанесення цифрового, літерного чи іншого маркування, ідентифікаційних знаків, проставлення штампів, взяття проб і зразків, складання опису товарів, транспортних засобів комерційного призначення, креслень, масштабних зображень, виготовлення фотографій, ілюстрацій, використання товаросупровідної документації тощо. При цьому накладання одноразових номерних запірно-пломбувальних пристроїв, пломб, печаток на транспортні засоби комерційного призначення може здійснюватися без проведення митного огляду товарів, що переміщуються зазначеними транспортними засобами через митний кордон України, про що робиться відповідна відмітка в товаросупровідних документах.

- ▶ Забезпечення ідентифікації може здійснюватися шляхом накладення пломб спеціального типу підприємством, якому надано авторизацію на застосування спрощення "використання пломб спеціального типу" або авторизацію на застосування аналогічного спрощення, передбаченого [Конвенцією про процедуру спільного транзиту](#).
- ▶ Митні органи визнають запірно-пломбувальні пристрої (пломби з високим ступенем безпеки), самостійно накладені на залізничні транспортні засоби відправником або підприємством залізничного транспорту, якщо характеристики таких пристроїв відповідають загальновизнаним стандартам та вимогам до механічних пломб.
- ▶ Крім засобів, визначених у частині другій цієї статті, для забезпечення ідентифікації товарів, що поміщуються у митний режим, можуть використовуватися маркування, у тому числі у вигляді мікро- або інших електронних пристроїв, або серійні номери, проставлені на товарах або їх частинах виробником, інші комерційні способи ідентифікації; експортні (імпортні) сертифікати; копії документів, на підставі яких митним органом було здійснено випуск товарів у попередній митний режим і які дають можливість однозначно ідентифікувати товари; інші подібні документи.
- ▶ У випадках, передбачених міжнародними договорами, укладеними відповідно до закону, митні органи України визнають митні забезпечення митних служб інших держав, а також визнають як митні забезпечення ідентифікаційні пристрої та інші забезпечення, зазначені в частинах другій і третій цієї статті, якщо визнають їх достатньо надійними.
- ▶ Засоби забезпечення ідентифікації можуть змінюватися чи знищуватися тільки митними органами або з їх дозволу іншими органами або підприємствами, крім випадків, коли існує реальна загроза знищення, безповоротної втрати чи істотного псування товарів, транспортних засобів комерційного призначення. У такому разі митний орган терміново сповіщається про зміну, вилучення чи знищення засобів забезпечення ідентифікації з наданням документальних доказів існування зазначеної загрози.

Залучення спеціалістів та експертів для участі у здійсненні МИТНОГО КОНТРОЛЮ

У разі потреби для участі у здійсненні митного контролю можуть залучатися спеціалісти та експерти.

- ▶ Залучення спеціалістів та експертів здійснюється керівником митного органу або його заступником за погодженням з керівником підприємства, установи, організації, де працює спеціаліст чи експерт.
- ▶ Спеціалісти та експерти, які залучаються до участі у здійсненні митного контролю, мають право на відшкодування витрат, пов'язаних з їхньою участю у здійсненні митного контролю, за ними зберігається середня заробітна плата за місцем роботи на час такої участі.
- ▶ Виплати, пов'язані із залученням митним органом спеціалістів та експертів, включаючи витрати на проїзд, добові за час перебування у відрядженні для участі у здійсненні митного контролю та винагороду за виконану спеціалістами та експертами роботу, здійснюються за рахунок коштів державного бюджету в порядку, що визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику.
- ▶ Залучення спеціалістів та експертів може здійснювати декларант. У такому разі відшкодування витрат, пов'язаних із участю спеціалістів та експертів у здійсненні митного контролю, здійснюється декларантом на підставі укладеної угоди.

- ▶ Законодавством України з питань митної справи передбачені випадки, коли митні органи мають право розпоряджатися товарами та транспортними засобами комерційного призначення, що знаходяться під митним контролем.
- ▶ Розпорядження товарами та транспортними засобами комерційного призначення, що знаходяться під митним контролем, здійснюється митними органами відповідно до ст. 243 «Розпорядження товарами, транспортними засобами комерційного призначення» Митного кодексу України.

Опрацювати на наступну практику:

- ▶ Статтю 319 МКУ частину 7-12
- ▶ Статтю 243 МКУ